POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI.

POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1·—DIN

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Ljubljana, Miklošičeva 22./II. Del. zbornica. — Pošt. predal: 375. — Tel. št. 35-29. — Pošt. ček. rač. št. 17.548. — NAROČNINA: Za nečlane 3 din mesečno. LIST IZHAJA VSAK PETEK

LETO IV. LJUBLJANA, PETEK 29. NOVEMBRA 1940. ŠTEV. 48.

Domovina

Mnogi v svetu nimajo več srca za svojo domovino. Nič jo ne cenijo in nič jo ne ljubijo. Preko meje škilijo in od drugod pričakujejo rešenja in sreče. Komaj čakajo, da domovino izdajo.

Pretečena leta so o tem posebno zgovorna. Države so po izdajstvih te vrste ljudje spremenili v človeške klavnice. Od ruskega naroda tako češčena ruska zemlja je posejana z množinskimi grobnicami po nedolžnem umorjenih. V milijone gredo te številke. V Španiji so na krvavo morijo njenih najboljših sinov pozvali v zverinstvu preizkušene boljševiške tolpe iz tujine. Tem so izdajali lastno kri. V Franciji so eni odpovedali obrambo, niso hoteli pod orožje, pobegnili so k sovražnikom. Drugi so pri begu namenoma puščali za seboj nerazdrte mostove, neizpraznjene bencinske tanke, da je dedni sovražnik lažje in hitreje prodiral v prodano domovino.

To so delali marksisti.

V teh ljudeh je ugasnila duhovna ljubezen. Ubili so jo. Učili so, da ni drugih, netvarnih, duhovnih vrednot. Ni jih v poedincu, ni jih v skupnosti — ne v narodu, ne v državi. Če jih ni, kako bi jih ljubili? Kako bi ljubili državo, domovino!?

Goli, surovi materializem uživanja, ta je vse. Samo bogastva, ki jih otiplješ, vidiš in poješ, so nekaj. Vse drugo je nič. Tak materializem je duhovno ljubezen ubil, ubil tudi ljubezen do domovine. Ljudi žene neprestano v uživanje. Kakor prašiči bi stali z obema nogama v koritu in žrli brez konca. Pri tem nikoli ni zadosti dobro in nikoli dovolj. Nobena domovina jih ne more nasititi.

Ne rečemo, da so vsi marksisti taki. Tisti pa, ki so po Marksovem nauku pravi materialisti, pa drugačni biti ne morejo. Taki so tudi ostali materialisti, čeprav na Marksa ne prisegajo. Nobena domovina zanje ni tako bogata, da bi jo ne hoteli prodati že za same prazne obete.

Mnogi, ki so v te obete verovali, so se oklenili brezdomovinstva in šli s svojim internacionalizmom v deželo svojih sanj. Verovali so, da je nekje na svetu Indija-Koromandija, kjer vsi v brezdelju živijo, kakor princi. Vrnili so se mnogi kakor izgubljeni sinovi. Niso se tam mize kar same pogrinjale. Bile so tam velike trdote, nečloveške stiske, pomanjkanje in stradež. Tega in onega je presunilo kesanje, da se je z očitno spovedjo vrnil v izdano očetnjavo.

Nekaj jih je tudi pri nas, ki tega ne razumejo. Ne vedo ali nočejo vedeti, da je domovina več kakor korito. Nič ne pomislijo, da so drugi umirali zanjo, da bi še umirali, če bi bilo treba. Naj se zamislijo v to, da so ti poslednji zanjo dali vse, da bi jo napravili veliko in srečno. Če še ni zares po vsem velika in srečna, ji moramo mi v svojih delih, v osebnih žrtvah, vsak po svoje pomagati, da taka vedno bolj postane.

Ob našem narodnem prazniku, dnevu našega zedinjenja v skupno domovino, v viharnih časih medsebojnih metežev in žalostnih ugotovitev številnih izdajstev drugod zato golemu materializmu, ki koti taka izdajstva, sklenimo neizprosen boj. V materializmu ni rešitve ne za domovino, ne za narod, pa tudi ne za naš trpeči stan.

Velike reči se gradijo samo v žrtvah. Domovina je iz njih zgrajena. Radi teh zasluži naše spoštovanje, našo ljubezen in tudi našo pripravljenost, da k dovršenim žrtvam svoje priložimo.

Grešniki

1141 ljudi je bilo oktobra kaznovanih zaradi verižništva. To je doslej največja številka v naši državi. Maja jih je bilo kaznovanih 724, junija 56, julija 473, avgusta 744, septembra pa 891. — Največ verižnikov je bilo v Vojvodini, potem v drinski banovini, moravski, vardarski, v vrbaski in dravski (79) v zetski 74, v Belgradu pa 51. Pretekli mesec je bilo poslanih na prisilno bivanje in sicer po eden iz Slovenije in drinske banovine, sedem pa iz donavske.

Investicije OUZD

Z ureditvijo novih mezdnih razredov in radi zvišanja delavskih mezd bodo predvidoma zelo narastla razpoložljiva denarna sredstva Okrožnega urada. Verjetno je, da bo iz teh sredstev do konca l. 1941. imel Okrožni urad tako na razpolago znesek okoli 100 milijonov dinarjev. Pametno gospodarstvo z delavskim vloženim denarjem zato zahteva treznega premisleka in dobro premišljenega načrta, kako naj se ta denar uporabi, da bo delavstvo imelo od njega stalno korist.

Nočemo dvomiti v stavbilnost naše valute. Zaupamo v našo državno finančno politiko. Vendar je v interesu skrbnega gospodarstva v delavskem zavarovanju, da se visoka vsota zbranih zneskov naloži v razna podjetja trajne vrednosti. To pa še gotovo ni doseženo, če se razpoložljiva sredstva dajejo v obliki posojil različnim korporacijam. Treba je nasprotno denar vložiti v lastne investicije, v lastna podjetja, v zgradbe in zemljiške nepremičnine, ki so trajnejšega in trdnejšega značaja, da potem omogočajo v bodočnosti tudi ob spremenljivih razmerah sorazmerne dohodke, ki bi bili potrebni za izdatke v zavarovanju, zlasti za zvišanje rent in pokojnin.

Samouprava Okrožnega urada je zato na seji 26. t. m. razpravljala o investicijskem programu za bodoče leto in je sklenila, da naj se razpoložljiva sredstva investira po sledečih pravcih:

1. Za investicije izpopolnitev in izboljšanje uradove zdravniške službe;
2. Za izboljšanje in izpopolnitev drugih zdravstvenih ustanov v Dravski banovini;
3. Za investicije v splošne socialne zdravstvene namene.

Po tem načrtu naj bi se storilo sledeče:

Razširjenje ambulatorija v Ljubljani z zidanjem popolnoma nove stavbe na parceli v Gradišču ali z nadzidavo sedanjega poslopja.

Pri uradovi hiši v Celju naj se nadzida drugo nadstropje in porabi za ambulatorične in pisarniške svrhe.

V zdravilišču Radio Therma Laško naj se dogradi nov objekt za potrebne prostore za raziskavanje revmatičnih obolenj. Višja nadstropja bi uporabili tudi za tujske sobe.

Na Golniku naj se pri sanatoriju zgradi poseben paviljon za pljučno bolne nezavarovance Okrožnega urada. Ta paviljon naj bi imel do 70 postelj.

Zgradi naj se visokogorska zdravilišča za zdravljenje kostne in izven pljučne tuberkuloze. Dosedaj pošiljamo take bolnike v banovinsko zdravilišče v Kraljevici. To zdravilišče pa je popolnoma zasedeno in morajo bolniki po več mesecev čakati na sprejem.

Za živčno bolne in telesno izčrpane zavarovance bi bilo potrebno zgraditi dvoje okrevališč in zdravilišč. Ugotovljeno je, da se število živčno bolnih in telesno utrujenih zavarovancev vedno bolj veča, moderni način industrijjskega dela namreč delavca telesno vedno bolj izčrpa.

Za bolnike te vrste dosedaj nimamo nobenega primernega zdravilišča. Sedaj bi bilo potrebno, da se eno teh zdravilišč zgradi nekje na Pohorju, drugo pa v Gorenjskem kotu. Te ustanove bi mogle služiti tudi za počitniške kolonije za telesno slabotno deco uradovih zavarovancev. Po načrtu naj bi imela ta okrevališča ca 200 postelj.

Okrožni urad hoče poleg lastnih investicij za zdravstveno zaščito delavstva podpreti v isti smeri tudi prizadevanja naše banovine. V to svrho namerava podpreti zgradbo klinične bolnice v Ljubljani. Ta bolnica naj bi imela 590 postelj, ki naj bi bile porazdeljene v naslednjem vrstnem redu:

a) interna klinika, 100 postelj; b) kirurška klinika z ortopedijo 150 postelj; c) klinika za porodništvo in ginekologijo 100 postelj; č) klinika za nalezljive bolezni 60 postelj; d) centralni rentgenološki radijski institut; e) oddelek za pljučno tuberkulozo, — ostale postelje. Skupni stroški za zgraditev te bolnice bi znašali 50 milijonov dinarjev. Okrožni urad bi vložil tu pod določenimi pogoji za nakup pravic svojemu članstvu 20 milijonov dinarjev.

Zgradi naj se tudi posebna bolnica za poškodovance. Urad je na tem prav posebno interesiran, da so zavarovanci čim bolj in čim hitreje zdravljeni. Radi prenatrpanosti na kirurgičnem oddelku naših bolnic je to dosedaj skoro nemogoče. V to svrho bi bilo treba dati na razpolago 6 milijonov dinarjev.

Za postavitev oddelkov za pljučno tuberkulozo pri bolnicah Ljubljana, Celje, Maribor naj bi bil dovoljen kredit 12 milijonov din. Za modernizacijo obstoječih bolnic v naši banovini bi Okrožni urad dovolil posojilo v obliki nakupa oskrbnih dni za bodoča leta 20 miljonov din.

Okrožni urad hoče poskrbeti tudi za boljše stanovanjske prilike zavarovancev. V ta namen naj bi v Ljubljani postavili stanovanjsko hišo z gradbeno glavnico 5 milj. din. Podprl pa naj bi tudi gradnjo stanovanjskih delavskih hišic širom Slovenije. Ta investicija je gotovo zelo potrebna in bo tudi rentabilna. Brezdvomno jo bodo delavci z veseljem pozdravili. Želeti bi bilo, da bi Okrožni urad v to svrho določil čim večjo vsoto in da bi načrtno delal na gradnji raznih delavskih kolonij. V ta namen naj bi že naprej nakupil razna primerna stavbišča. Ta stavbišča naj bi potem razparceliral in parcele dajal posameznim zavarovancem.

Prepričani smo, da bo delavstvo pozdravilo iniciativo samouprave Okrož. urada in odobrilo njegovo pametno finančno politiko z delavskim denarjem. Gotovo ta denar ne more biti koristneje uporabljen kakor na način kakor ga predvideva zgoraj opisani načrt. Želimo samo, da bi samouprava na vseh pristojnih mestih našla za svoje načrte popolno razumevanje in vsestransko oporo in da bi tako ta načrt čim prej spravila v življenje.

Delavstvo KID v mezdnem gibanju

Delavstvo, ki je zaposleno pri KID, je po svojih strokovnih organizacijah takoj ob spremenjenih svetovnih razmerah, ki so vplivale na draginjo, skušalo doseči pri podjetju ravnovesje med rastočo draginjo in zaslužkom za delo. Treba priznati, da se je v dobi nekako 8 mesecev to razmerje dalo vedno še nekako zadovoljivo urediti, ker je podjetje pri vsakokratni zadevi za delavstvo pokazalo uvidevnost. Nekako od srede meseca avgusta se spet vodijo pogajanja s podjetjem, da se spravi rastoča draginja v sklad s plačo. V tej zadnji dobi pa podjetje nikakor ne kaže dobre volje in razumevanja upravičenih delavskih zahtev. V dobi od srede avgusta dalje je bilo več tozadevnih pogajanj med zastopniki vseh štirih delavskih organizacij, ki zastopajo celokupno delavstvo pri KID in na drugi strani med zastopniki podjetja. Pogajanja se vodijo zaradi draginjskih doklad, glede osnovne plače veljajo določila kolektivne pogodbe. V spomenici, ki jo je poslalo delavstvo preko svojih strokovnih organizacij dne 19. nov. 1940. na ravnateljstvo in upravni svet KID, so utemeljitve zahtev po draginjski dokladi, oziroma nesoglasje med naziranjem delavstva in KID, podrobneje razložena. V glavnem gre za sledeče:

Delavstvo ugotavlja, da se je draginja povečala in zahteva temu primerno zvišanje drag. doklad. KID pa odgovarja, da je v tej dobi, za katero zahteva delavstvo zvišanje drag. doklad, delavstvo resnično dobilo več izplačanih mezd. KID pa v ta povišek izplačil vračunava tudi vse tiste višje plače, ki jih je delavstvo prejelo zaradi povečanih nadur višje storitve in s tem tudi večje produkcije.

Delavstvo na to odgovarja, da ta zvišana izplačila niso zvišana na redne mezde za redno delo, ampak so samo plačilo za večje delo in za več moči, katero je delavstvo pustilo v tovarni. Po tej logiki bi si v bodoče delavstvo pri KID z rastočo draginjo moglo prislužiti več dohodkov le s tem, da tovarni več dela, ne pa da bi tovarna za delo tudi več plačala.

Posebno je zabolelo delavstvo, da je zastopnik KID g. ing. Petrovčič z nekega viška obravnaval te zadeve delavstva, oziroma se sploh ni maral razgovarjati. Tako postopanje z delavskimi predstavniki je zlasti v današnjih časih ne samo neprimerno, ampak skrajno nevarno. Upravni svet KID in tudi ravnateljstvo KID naj bi to točko spomenice vzelo prav posebno resno. Tako postopanje z delavskimi zastopniki bo delavstvo pognalo v gibanje, s katerim se bo moralo baviti ne samo vodstvo tovarne, ampak tudi državna oblast.

Iskreno želimo, da bi delavstvo našlo vsaj pri upravnem svetu KID dovolj razumevanja in bi se upravičenim delavskim zahtevam v polni meri ugodilo.

Delavske strokovne organizacije so podjetju poslale sledečo vlogo:

Jesenice, dne 19. nov. 1940.

P. n.
Ravnateljstvu in upravnemu svetu
KRANJSKE INDUSTRIJSKE DRUŽBE
Jesenice-Fužine.

Delavske strokovne organizacije, Jugoslovanska strokovna zveza, Narodno strokovna zveza, Savez metalskih radnika Jugoslavije in Zveza združenih delavcev Vas obveščamo, da smo se medsebojno sporazumeli k enotnemu nastopu za ureditev, odn. zvišanje drag. doklad delavstva KID.

Na izrecno željo so se vršili razgovori z Vašim zastopnikom g. ing. Petrovčičem dne 17. IX. t.l., na katerih smo v imenu delavstva podali utemeljitev po zvišanju draginjskih doklad za mesece junij, julij in avgust kot doplačilo, sedanje draginjske doklade so bile ustanovljene na podlagi narasle draginje vključno do maja t. l. V naslednjih 3 mesecih je draginja v toliko narasla, da bi se iste morale zvišati za okrog 3.72%. G. ing. Petrovčič je to zvišanje cen življenjskih potrebščin v imenu KID tudi priznal, vendar je odklonil zvišanje draginjskih doklad iz razloga, da so izplačane doklade dosegle tudi zvišanje po sklenjeni kolektivni pogodbi za okrog 1.90%, t. j. od določenih v kolektivni pogodbi 16.55% na 18.45%. O tem zvišanju pa prej strokovne organizacije niso bile poučene ter smo si vsled tega pridržali čas za proučitev.

Na razgovorih dne 31. X. t. l. smo podali računsko ugotovitev, pri kateri smo vključili tudi mesec september ter je znašal dvig cen po našem strokovnem lokalnem indeksu za okrog 5.50%, kar nas opravičuje za zvišanje draginjskih doklad kot doplačilo za navedene mesece nazaj, kar znese okrog 1 milijon din, pri katerem so že odšteti presežki podlage v kolektivni pogodbi o draginjskih dokladah. Po teh

(Nadaljev. na 2. str.!)

Več poguma!

Vedno pogosteje se zadnje čase oglašajo pri funkcijonarjih kakor pri Zvezi viničarske organizacije viničarji, organizirani, še v večjem številu neorganizirani, z raznimi vprašanji, še več s pritožbami najrazličnejše vsebine, kakor: vinogradnik še danes noče plačati po novi viničarski uredbi z 19. julija 1939; noče skleniti predpisane viničarske pogodbe; noče pravilne pogodbe po viničarski uredbi; imam premalo zemlje, pa mi noče nič zato zraven dati ne višje plačati, pa še nagrade ne, itd.

Ni prostora naštevati vsega. Pa če vprašaš tega ali onega, ali si že gospodarja kaj za to prijemal in zahteval, kar ti pripada, — dobiš večkrat odgovor: »ne nisem ga«; »pa saj pozna novi viničarski red in sam ve, kaj mi gre«! Tovariši viničarji, tako ravnanje je nepravilno! Tudi mi bi morda kot vinogradniki tako ravnali, dali, kar bi se le zahtevalo od nas. Sami od sebe pa najbrž presneto malo! Tudi mi smo pod več vrst postavami in zakoni,, pa se ne ravnamo po njih, razen, ako nas začne kdo resno pritiskati.

Res, pri tem moramo upoštevati dejstvo, da ni tako postopanje viničarjev njih gola brezbrižnost. V največ primerih je to sad naše dosedanje, večkrat prav suženjske vzgoje, ali pa posledice izkušenj z našimi sedanjimi ali bivšimi delodajalci. Vemo veliko slučajev, da se ze viničarja skrajno surovo nahrulilo, ako se je le malo drznil omeniti, kake so naše zakonite pravice, da, celo s takojšnjo odpovedjo službe ali pa s takojšnjo zapoditvijo iz viničarije — se je zagrozilo preveč predrznemu viničarju, če je zahteval še kaj več, kakor mu je hotel sam od sebe gospodar dati . . .

Posebno še zadnje tedne večkrat slišimo tale odgovor vinogradnika na zahtevo viničarja po zvišanju plače: »Idi k banu, naj ti on da!«, ali pa: »Saj vam je ban določil za dela pozimi 8 din, njemu se »pritožite!« Tako objestnost gotovih vinogradnikov psuje gospoda bana, kakor viničarje in njihovo bedo, katera dnevno narašča z vednim stopnjevanjem draginje življenjskih potrebščin!

Tovariši viničarji! Našo že privzgojeno, ali pa pozneje umetno ustvarjeno strahopetnost bomo morali vreči v stran! **Več poguma naj bo v nas!** V vršenju naših dolžnosti bodimo tudi vedno naprej dosledni in pošteni, prav tako pa v naših zahtevah po izvajanju naših naravnih in zakonitih pravic v borbi neustrašeni! In to napram vsakemu, pa naj bo naš delodajalec še tak gospod ali kakršnega koli stanu in položaja. Tudi predsednik občine ali advokat sta dolžna pokoravati se, kakor drugim državnim zakonom, tako tudi nši viničarski uredbi. Ako se protivita ali zakon sabotirata, veljajo določila o sankcijah in kaznih enako kakor za kogar koli drugega.

Raje pa, kakor da tolikokrat zabavljamo čez ves svet, spomnimo se resničnega izreka: »Kjer ni tožnika, ni sodnika.«

Na žalost moramo zapisati, da vlada po mnogih krajih od lanskega leta, ko je izšla viničarska uredba, prava anarhija. Kdo je poklican v prvi vrsti poleg oblasti, da se vsepovsodi zopet upostavi red in zakonitost, tudi to zahtevati, ako ne viničarji po svoji stanovski strokovni organizaciji, kakor tudi vsak posamezen viničar še posebej.

Pojdimo, tovariši, vsi pošteni viničarji, v tem pravcu takoj na delo ter čimprej izvršimo čim bolj dosledno tele naloge:

Prvič: da poskrbimo za naslove vinogradnikov, kateri še sploh niso hoteli skleniti z viničarji zakonito predpisanih viničarskih pogodb; drugič, da dobimo skupaj vse nezakonite pismene pogodbe; za viničarje, člane organizacije, bomo poskrbeli, da bodo priše te in take pogodbe pri oblastih v popravek. Tretjič: opozorimo vse viničarje, vsak v svojem okraju, da naj zahtevajo od svojih delodajalcev vinogradnikov sklenitev letnih obračunov, kjer se to še ni zgodilo, a imata stranki še kake protizahtevke. Za to je čas samo še do 31. januarja 1941! Pozneje ne bo več pomoči, predvsem za viničarja ne, pa če bi imel še toliko izgubiti. Kako je postopati glede teh obračunov, more vsak viničar izvedeti iz uredbe viničarskega reda. Knjižico z vsebino te uredbe lahko vsak viničar dobi pri viničarski zvezi, potem pa je dolžan, da jo dobro prouči. Letos jo bo že vsak mogel boljše razumeti, ker se je že eno leto v praksi izvajala.

Pri sklepanju obračunov pa pazite! Ne podpisati obračuna poprej, dokler ni za obe stranki pravično sklenjen! Brez premisleka hitro podpisati, potem pa že drugi dan iti iskat pomoči, je nesmisel, pa tudi pomagati je potem zelo težko. Ako gospodar sili podpisati krivičen obračun, **ne ga podpisati!** V takih slučajih se bo delalo obračune pred viničarskimi komisijami; članom organizacije bo pri tem pomagala viničarska organizacija.

Predvsem priporočamo viničarjem previdnost pri zračunavanju odvišnih deputatnih zemelj. Imamo dokaze, da se pri tem od strani nekaterih vinogradnikov preveč rade vršijo goljufije. Vinograda je preveč rado manj, deputatne zemlje pa več, kakor je v resnici.

Za odpravljanje raznih nezakonitosti pri izvajanju določil naše zaščitne zakonodaje so za organizirane člane poklicani predvsem organizacijski zaupniki in funkcijonarji. Ne zmorejo pa ti vsega ogromnega dela opravljati; zato pozivamo tudi člane same, da skrbijo vsak v svoji okolici, da se sabotiranje našega zakonika čimprej in čim bolj dosledno iztrebi, saj bo to njim samim v korist.

Torej, vsi tovariši viničarji! Več poguma in na delo, katerega pa pravilno poprimimo! Napačno je ravnal neki viničar, ki je zaupnika vedno napadal, kdaj bomo že dosegli in imeli zvišano mezdo na 18 din dnevno, sam pa še ni niti z mezincem ganil, da bi si sedanjo mezdo zvišal vsaj na 12 din, kakor to za težja dela viničarjem pripada.

Viničarji smo danes na najslabšem gmotnem položaju, predvsem vsi oni, kateri nimamo skoraj nič deputatne zemlje, si ne moremo rediti več živine. In teh nas je tri četrtine. Grozi nam neizbežno vsestransko pomanjkanje in glad. Zato še tem bolj ne smemo spati; dolžni smo delati in reševati, kar se rešiti da.

Ukinitev nočnega dela v pekarnah

Z uredbo o preskrbi prebivalstva s kruhom je bilo zabranjeno nočno delo v pekarnah in je bilo odrejeno, da se ne sme prodajati kruh isti dan, ko je pečen. Delo v pekarnah se sme začeti šele ob štirih zjutraj. S tem je bila rešena ena glavnih zahtev pekovskih pomočnikov, ki so dosegli ukinitev nočnega dela.

Delodajalska združenja so začela akcijo, da bi dosegla razveljavljenje te uredbe če že ne z vse dneve v tednu, pa vsaj za ponedeljek ter so začeli pekovski mojstri v posameznih krajih ob pondeljkih z delom že ob eni zjutraj.

Delavska zbornica je nastopila proti temu ter poslala utemeljene predstavke na odločujoča mesta. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sedaj z odlokom št. II.-39141 od 29. X. 1940 končnoveljavno odredilo, **da ostane ukinitev nočnega dela v pekarnah v veljavi, ker z ozirom na prepoved prodajanja svežega kruha ne obstoja niti najmanjši rzlog za ukinitev te odredbe. Za prekršitev uredbe je predvidena kazen do 25.000 din.**

Iz dravske doline

SV. LOVRENC NA POHORJU

V našem, izrecno delavskem kraju je vedno kaj novega. Staro je samo to, da delodajalci sami od sebe nič kaj radi ne pridejo svojim delavcem nasproti v ugotovitvi njihovih želja in potreb. Tako moramo po zastopnikih organizacije vedno vrtati; zdaj za eno, potem zopet za drugo.

V lesni industriji Löschnigg dobijo sedaj vsi delavci in delavke minimalno mezdo din 4.75 na uro. Podano je zagotovilo s strani šefa samega, da se nobenega delavca rdi pripadnosti k organizaciji ZZD ne bo preziralo, najmanj pa odpustilo. Na pritožbo, da je delovodja g. Planinšič v tovarni zabojev posameznim delavcem in delavkam grozil, češ, da bodo prišli ob delo, če se bodo strokovno organizirali, je gospod šef tudi dal izjavo, da se to ne bo godilo. Ravno tako smo uredili za plačo onim, ki so bili na orožnih vajah. Kateri se počuti prikrajšanega, naj se javi v pisarni podjetja, kjer mu bodo brez nadaljnjega vse pripadajoče izplačali. Ob priliki teh raznih posredovanj dne 12. t. m. smo zaprosili tudi, naj bi se delavstvu dala **kakšna podpora v obliki božičnice. Tudi** povišane sedanje mezde, so mnogo prenizke napram visokim cenam najpotrebnejših življenjskih potrebščin. Zato bi nam dobrodošla vsaka podpora. Tudi v tem smo dobili precej obljube, da bo. Zato bodo delavci lesne industrije Löschnigg vložili te dni skupno prošnjo na podjetnika za tako podporo.

V tovarni kos in srpov Kiefer smo tudi intervenirali radi prenizke dosedanje mezde, ki niti ni bila zakonita minimalna. Gospod ravnatelj je takoj ugodil, da pri prvem izplačilu že delavci dobe za nazaj po Din 5.50 na uro doplačano in tako ostane tudi za naprej. Delavci so komaj čakali tega uspeha, ki ga je edino storila ZZD organizacija. Mnogi, ki so bili do sedaj celo v marksističnih vrstah, so rekli, ako to dosežemo, da takoj pristopijo k nam. Večina delavstva je zadnji čas opravičeno nezadovoljna z rdečimi. Obratni zaupniki, ki so v večini, se niti zganili niso, da bi vsaj vprašali v podjetju, zakaj se ni plačala zakonita minimalna mezda. Kako slabi delavski zastopniki so »rdeči« ravno v tej tovarni, se vidi iz dejstva, da so se obratni zaupniki skupno z zastopnikom »Metalskega saveza« na zapisnik odpovedali obstoječi kol. pogodbi za borih 200 din višje mesečne plače. Čudimo se, da so sodrugi, ki se tako redno udarjajo na svoja prsa kot najboljši zastopniki delavstva, tako slabo podučeni v naši socialni zakonodaji. Da ne vedo tega, kdo je opravičen kolektivne pogodbe za delavstvo sklepati in kdo odpovedovati. Sedaj jim povemo, da je njihov sklep in zapisnik pravno neveljaven. G. ravnatelj je osvojil stališče ZZD, ki mu ga je tolmačil njen zastopnik tov **Rozman P.**, da svoječasno sklenjena pogodba, katere sopodpisnica je tudi ZZD velja še danes in bo veljala naprej. Delavstvo spraviti ob njegove pridobitve, kakor je to n. pr. kolektivna pogodba in se prav nič pobrigati za drugo in za nobeno stvar, to jasno dokazuje, da rdeča organizacija v tej tovarni prav nič ni v službi za koristi trpečega in izgaranega delavstva.

Končno je važno omeniti tudi izjavo g. ravnatelja, kateri se čudi, zakaj delavstvo vsaj napram podjetniku skupaj ne drži. Zakaj se tre in prepira med seboj, namesto da bi bilo složno, da bi več doseglo. To si naj zopet zlasti rdeči vtaknejo za klobuk, ki so dosedaj najhujše psovali in klevetali našo organizacijo ZZD in tudi naše člane. Zatorej delavci in delavke! **Ne nasedajte in ne ustrašite se pritiskov,** ki vas silijo, da morate biti v rdeči organizaciji. Sprostite se! In prestopite v naše vrste. Kakor smo dosedaj tvegali vse, da smo se vsikdar nesebično potegnili za delavske pravice, tako se bomo še vnaprej, zlasti če bomo vsi edini v naši ZZD. Pri zadnji intervenciji smo zaprosili g. ravnatelja tudi za božičnico delavstvu. Predlagali smo, naj bi tovarna vsakemu podarila vsaj en par novih delovnih čevljev. Načelno smo že takrat dobili pristanek g. ravnatelja. In tako bo ravno to zopet samo naš uspeh. Rdeči pa bodo le zabavljali in delavsko skupnost razdirali kar vnaprej. Vemo, da jim eno in drugo ne bo prav, samo zato, ker smo to mi dosegli. **Kdor spi, ne dela in kdo ne dela, tudi nič nima!**

Delavstvo KID v mezdnem gibanju

(Nadaljev. s 1. str.!)

naših ugotovitvah si je g. ing. Petrovčič pridržal čas za proučitev.

Dne 8. novembra t. l. so se vršili razgovori, na katerih nam je g. ing. Petrovčič sporočil, da ni bistvenih razlik v izračunu. Istočasno pa je odklonil zvišanje draginjskih doklad za navedene mesece nazaj. Zavrnitev je utemeljeval s tem, da se je napram prvim 8 mesecem leta 1939 zaslužek delavstva dvignil za ravno toliko, kolikor znašajo številke povišanja indeksa. Značilno pa je, da je delavstvo doseglo to povišanje plače vsled večje storitve moža v akordni zaokrožitvi skupinskih mezd s septembrom leta 1939 in vsemi izplačanimi prispevki.

Tej zavrnitvi moramo v imenu delavstva odločno ugovarjati in sicer:

1. Pri sklepanju sedanje obstoječe kolektivne pogodbe leta 1937 so bile znižane delavske mezde za okrog 11%. Pri tem primeru je g. Praprotnik v imenu upravnega sveta poudarjal, da bo delavstvu prepuščena možnost nadoknaditi to izgubo z večjo storitvijo in da na ta način zvišanim plačam podjetje ne bo ugovarjalo, ker je znižanje za 11% potrebno zaraadi tega, da se dvigne produkcija na moža. Torej ali naj bo sedanji dvig produkcije, ki jo je delavstvo storilo zaradi svoje pridnosti, v škodo njemu samemu?

2. Korigiranje skupinske doklade, povišanje usposobljenostne doklade, zvišanje procenta na nekatere večje praznike in večjih plačanih dopustov, ki so stopili v veljavo 1. septembra 1939, so po izjavi podjetja znašali okrog 4.50% povišanih delavskih prejemkov. To povišanje sedaj ne bi smelo služiti podjetju, da jemlje v račun draginjskih doklad, ker to se je doseglo le zaradi dobre produkcije pri podjetju in dviga standarta delavstva. Ugotavljamo pa, da se ob času razgovorov za preureditev kolektivne pogodbe ni pričakovalo ne na eni, ne na drugi strani pojava take podražitve življenjskih potrebščin. Zato ni pravično, da bi moralo delavstvo sedaj korigiranje kolektivne pogodbe tako drago plačati.

3. Vsled dobrega uspevanja podjetja, kar se je deloma doseglo vsled marljivosti delavstva in izrabe njegove delovne moči do kraja, so dale delavske strokovne organizacije predloge in prošnje za izplačilo izrednih prispevkov. Tem prošnjam je bilo v zadnjih 3 letih ugodeno v mesecu decembru, vsled tega so dobila ta izplačila ime »Božičnica«. Te »Božičnice«, ki jih je prejemalo delavstvo, je podjetje priznalo prav gotovo vsled gori navedenih dejstev, da ima podjetje dobro prosperiteto, zato sedaj ni pravilno, da se ta izplačila računajo v draginjske doklade itd.

S takimi zavrnitvami po zvišanju draginjskih doklad se v imenu delavstva ne moremo strinjati, posebno pa, ker nas računska osnova prepričuje v upravičenosti zvišanja.

Z zadnjih razgovorov pa smo odli zastopniki organizacij s skrajnim samozatajevanjem, ker nastop in odslovitev g. inženerja Petrovčiča vsekakor ni bil primeren za vstvarjanje sožitja med delavstvom in gg. zastopniki podjetja.

To našo ugotovitev smo se namenili sporočiti cenj. naslovu, da naj jo prouči in ugodi naši upravičenosti doplačila draginjskih doklad za nazaj. Istočasno pa naj še uredijo redne draginjske doklade, ker z doplačilom za nazaj izgubljajo na svoji vrednosti. Dejstvo je, da podjetje izredno dobro prosperira tako, da ni zmožno samo dodati razliko in povišati redno draginjsko doklado v bodoče, temveč je sedaj primeren čas, da bi se v teh težkih časih za delavstvo dvignil tudi stadart, odn., da se povrnejo tiste dobrine, ki jih je delavstvo izgubilo ob času gospodarskega zastoja.

Ponovno izražamo željo, da se naše težnje v znamenju mirnega sožitja uredijo, kakor Vam zgoraj predočujemo.

ZA JSZ: Kavčič Ivan l. r., **Šavli Jože** l. r.
Za NSZ: Zupan Tine l. r., **Žan Tine** l. r.
ZA SMRJ: Rozman Fr. l. r., **Stražišar** l. r.
Za ZZD: Rajner Fr. l. r., **Bregant M.** l. r.

Pokojnine tobač. upokojencem

Veliko hrupa in šundra je hotela zopet dvigniti JSZ, ko je v zadnji številki »Delavske pravice« hotela vjeti na svoja jadra ljudi, kateri bi potom njenega pisanja verjeli, da se samo in edino JSZ bori za pravice upokojencev Drž. monopola.

Seveda bi se ji to v neki meri posrečilo, če ne bi obstojala tudi organizacija ZZD, ki je ta res slabi položaj upokojenstva od vseh strani poznala, ni pa tega trobila na veliki rog, ampak je raje po svojih močeh storila vse, da se to nevzdržno stanje odpravi in pokojnine **zvišajo.** S svojimi vlogami in intervencijami na razna merodajna mesta smo dosegli, da je bila na seji Uprave državnih monopolov dne 21. t. m. dosežen sklep, da se v svrho omiljenja bede vnese v proračun 4 **milijone** din za koledarsko leto, ki se bodo razdelili v obliki draginjskih doklad vsem vpoštev prihajajočim upokojencem monopola. Pripomnimo naj, da se sedaj, ko je to doseženo, dičijo nekaterniki — češ da so samo oni dosegli ta povišek — samo s pavovim perjem, katerega tako radi ZZD ob vsaki priliki dostavljajo, pa se jih le njih drži, ko imajo tako vse s smolo namazano.

Za stradajoče

Ponovno smo letos v našem glasilu, pa tudi po okrožnicah povabili odbore naših podružnic, da poskrbijo za prihodnjo zimo za stradajoče. Naj prevzamejo takoj v svoje roke iniciativo za ustanavljanje prehranjevalnih odborov. Po vseh večjih krajih naj ti odbori skušajo ustanoviti kuhinje za tiste, ki jih zima zaloti brez vsakih sredstev. Skušajo naj tudi pripraviti večje prostore za ogrevališča, kamor se bodo prezebajoči mogli zateči pred prehudim mrazom.

Ni to dolžnost samo odborov ZZD. Niti ni to njihova prva dolžnost. Drugi so za to še bolj poklicani kakor: občinske uprave, dobrodelna društva in

Po nekaterih večjih krajih že tudi pripravljajo zimsko pomoč. Zastopnike naše organizacije so več ali manj povabili k sodelovanju. Treba bi bilo pa vsekakor, da bi vsa Slovenija pristopila k dobro izvedeni zimski pomoči, ki bi gotovo največ koristila, če bi bila preudarno in po načrtih izvedena. Za enkrat žal kake splošne slovenske akcije za stradajoče še nimamo.

Naši podružnični odbori naj zato v krajih resnničega siromaštva stopijo v stike z občinskimi predstavniki, z dobrodelnimi organizacijami in z oblastjo. Izposlujejo naj ustanovitev prehranejvalnih odborov in jih podpirajo po svojih najboljših močeh. Gotovo ne bi imeli po pravici značaj socialnega gibanja, če bi šli tu mimo. Naloge, ki jih prinaša izredni čas, so tudi naše.

Naša borba - naša rast

Vuhred

Ob nabito polni udeležbi smo v Zgermovi gostilni imeli preteklo nedeljo sestanek. Naš strokovni pokret prodira vedno dalje v široke plasti naših lesnih delavcev. Kako tudi ne bi, ko bedni položaj, v katerem živimo, vsak dan bolj vpije po nujni rešitvi! Brez sodelovanja nas delavcev samih, pa kaj prida rešitev sploh priti ne more. Tudi delodajalci, ki so si na vse različne načine prizadevali, kako bi naše organizacijsko gibanje zavrli in zatrli, so zadnji čas zelo popustili. Zdaj že naganjajo nekatere kar k organizaciji, češ tam bo pomoč. To se pravi, da smo boj za obstanek in priznanje naše strokovne organizacije v vuhredski javnosti dobojevali in v tem tudi popolnoma zmagali.

Sestanek je otvoril in vodil predsednik podružnice ZZD tov. Hiti Anton. Centralni tajnik tov. **Rozman Peter** iz Maribora je ob tej priliki podal obširen strokovni referat iz položaja lesnega delavstva dravske doline. Podrobno je orisal, kakšne so delovne, socialne in tudi zdravstvene prilike našega gozdno-žagarskega delavstva. Utemeljil je številne vzroke, katerih je nekaj tudi na naši delavski strani, da se je današnja beda mogla razpasti do sedanje višine. Nakazal je pa tudi smeri, po katerih se bo moralo iti, da nam bo uspešno pomagano. Za izvajanja govornika smo bili ne samo hvaležni, marveč morali smo mu dati tudi priznanje, da prav v jedro pozna vse naše delavske razmere, ko doslej še nikdo drugi. Strinjamo se povsem z njegovimi načrti, med katerimi je med prvimi **nujnost močne in trdne strokovne organizacije povsod, kjer je delavec.**

Ob priliki tega sestanka so mnogi člani predložili tudi svoje pritožbe, katere se bo s takojšnjimi intervencijami priključilo k rešitvi. Nekateri delodajalci bi radi izbegavali delavske zakonite pravice, pa jih ne bodo. Organizacija je naš branik, naš advokat; z eno besedo, **organizacija nam je naš vsakdanji kruh.** Zato povsod in vsi v naše vrste!

Trbovlje

V soboto, dne 30. nov. ob 5. (peti) uri popoldne se bo vršila širša seja naše ZZD v Društvenem domu. Prosimo točnosti in sigurne udeležbe. **Odbor.**

V Društvenem domu bo proslava 1. decembra v soboto, dne 30. nov. ob 7. uri zvečer. — Vljudno vabljeni!

Skioptično predavanje o korporacijah se bo vršilo v nedeljo 1. dec. ob 9. (deveti) uri dopoldne v dvorani Društvenega doma v Trbovljah. — Predava ravnatelj Zadružne zveze g. Gabrovšek.

Marenberg

Po vzgledu naših tovarišev iz sosednega Vuhreda, smo se tudi mi odločili, da pokrenemo gibanje strokovne organizacije ZZD po vseh naših tukajšnjih podjetjih, ki jih ni malo. Saj vidimo, da delodajalci na to čakajo, da jih podregamo z našimi »združenimi močmi«! Niti minimalne mezde ne plačujejo, kaj da bi nam še ostale pravice priznavali! Očitno, da danes, zlasti v gospodarskih krogih, ni nobenega socialnega čuta... Duh krščanstva je povsem zavržen in ljubezen do bližnjega, to je do delavca, je povsem neznana. Danes velja samo še sila proti sili. Tedaj tudi sila združenega in organiziranega delavstva proti peščici gospodarskih mogotcev. Za sestanek imamo že vse pripravljeno. — Delavstvo, zgani se in izpovej svojo pravdo!

Slatina Petanjska

Na zahtevo tajništva ZZD iz Maribora je podjetje odgovorilo in ugodilo za nazaj doplačati vsem delavcem, kolikor so premalo dobili dosedanje mezde. Delavci in delavke sklepamo iz tega, da ako ne bi bili organizirani, bi še naprej dobivali mezdo po 2.75 do 3 din na uro. Ker za nas ne bi bilo nikogar, ki bi nam stal ob strani in branil naše zakonite pravice. Kdor drugi, ki kaj več zna, ali da bi imel možnosti delavca zagovarjati, ali mu pomagati, ta navadno drži s samimi tako zvanimi »boljšimi« ljudmi in gospodi, delavca pa prepušča samega sebi. Držimo tedaj svojo organizacijo!

Rogaška Slatina

Zadnja leta je bila za nas delavce zopet nekaj zelo važnega. Po daljšem času smo imeli članski sestanek podružnice ZZD, katerega so se delavci zlasti iz zdravilišča udeležili v najlepšem številu. Poleg sobaric, so prišli tudi iz vrtnarije, strojarne, pekarne, mizarne in nalivalnice. Da ni bil tisti dan pogreb enega tovariša delavca, bi bil zborovalni prostor kar pretesen. Naš sestanek je s svojim obiskom počastil tudi naš duhovni vodja č. g. Orešnik, kaplan pri Sv. Križu.

Zastopnik centrale ZZD tov. **Rozman** Peter je v stvarnem govoru podčrtal največji pomen strokovne organizacije za delavstvo. Za vzgled, kako se je treba boriti in vztrajati, da delavec kaj doseže, je postavil naše sobarice, ki so si svoj položaj, oz. svojo plačo zboljšale v tem letu kar na celih 100 odstotkov višje. Tudi če so tu zakoni in naredbe, ako se delavec sam za nje ne zanima, ali po njih ne zahteva kar mu gre, ne morejo koristiti. To kar delodajalci morda dajo prostovoljno, je kakor miloščina in daleč premalo zlasti v današnjih draginjskih časih. Saj še vkljub temu, da smo organizirani, da so se vršile pogoste intervencije, da je bila deputacija pri g. banu itd., da se čuje naša zahteva še in še... je mnogo neurejenosti. Tako n. pr. tretje sobarice niso dobile izplačane svoje minimalne mezde po Din 3 marveč samo po Din 2.25; mizarji še sploh niso dobili svojih nadur in so mnogi kot družinski očetje celo odpuščeni. V vrtnariji so mezde komaj po Din 2.50 do 3 na uro, v strojarni po Din 3 do 3.25, da se starejše delavce odpušča, novince pa zaposluje naprej itd. V mizarni je samski ostal v zaposlitvi, družinski očetje pa so doma. Vse to in še razno, glasno kliče: **Delavci združite se!** Samo organizirani moremo vzdržati in uspeti. Boj vsem krivicam, zlasti vsem tistim, ki se delajo namerno iz neke kljubovalnosti, iz prezira, češ, kaj boste vi, ki ste stamo delavci in delavke pa nič več. Ali krivice, ker se nikdo ne potrudi razmisliti, razumeti in potem osvojiti opravičenost naših potreb, želja in predlogov. To je vse samo zato, ker se revnega delovnega človeka gleda le z vrha navzdol, kot nekaj manj vrednega, da bi tudi živel človekadostojno življenje kot to ostali sloji človeške (pa tudi rog. slatinske) družbe.

Delavci in delavke! Nimamo nobene druge izbire in poti, kakor je ona do popolne enotnosti in združitve v strok. organizaciji. Zato vsi v naše vrste. Vsi izpolnjujte svoje dolžnosti. Borba za obstanek naše podružnice ZZD je že mimo, zdaj še nas čakajo akcije za nadalnje uspehe.

Nazarje

Tudi pri nas smo ustanovili krajevno skupino ZZD. Res, da nismo med prvimi, toda zamujeno bomo z delom sedaj nadomestili. **Kako potrebno je, da se delavci združimo v res katoliški delavski organizaciji,** nam je dokazal sestanek, ki smo ga imeli v gostilni Remic 10. XI. 1940. Zanimanje naših tovarišev je dokazalo, da smo zadeli pravo pot, povezati hočemo slovenski delavski stan v enotno strokovno organizacijo in mu priboriti vse pravice, ki delavcem pripadajo, obenem pa tudi spoštovanje do delavskega stanu. Tudi za nas je mesto na soncu in priborili si ga bomo!

Ustanovitev ZZD v Nazarjih pa nikakor ne gre v račun dosedanji trhli in razpadli »delavski« organizaciji, ki pa je bila prav za prav le preddelavska organizacija. Razni preddelavci kot generali brez armade še zdaj skušajo terorizirati naše katoliško delavstvo, toda že na tem mestu javno povemo, da nobenega terorja od teh ljudi ne bomo trpeli in da bomo vsak poizkus nasilja znali tudi preprečiti. Mi kot delavci poznamo prav dobro svoje dolžnosti in se jih tudi držimo, prav tako dobro pa poznamo svoje pravice in zahtevamo, da jih drugi spoštujejo.

Gorje pri Bledu

V letošnjem avgustu so se organizirale v naši podružnici delavke podjetja »Vintgar«, ki so že na prvem sestanku izrekle željo, da se njihove delovne razmere urede s kolektivno pogodbo. Naša podružnica je skupno s centralo šla takoj na delo, sestavila osnutek pogodbe in istega predložila podjetju.

Dne 20. t. m. so se vršili tozadevni razgovori v prostorih centrale ZZD. Uspeh teh razgovorov je bil, da se je sklenila okvirna kolektivna pogodba. Zaradi slabe konjunkture pa podjetje ni moglo pristati na zvišanje plač ter se je obvezalo, da bo k tozadevnim razgovorom pristopilo najkasneje ob zaključku bilance, t. j. ob novem letu. Prva kolektivna pogodba, ki jo je ZZD sklenila v Gorjah, nazorno kaže, da si naša delavska organizacija odpira pot v vsa gorjanska podjetja in da zajema vso našo delavsko javnost.

ZZD nikakor ne more iti preko važnega socialnega vprašanja tako zvanih akordnih delavk, ki po mnenju podjetij ne spadajo pod določbe obrtnega zakona niti pod določbe uredbe o minimalnih mezdah. To so tiste delavke, ki jim podjetja oddajajo dela na dom. ZZD je v zadnjem času pokrenila vse potrebne korake, da državna oblast izda tolmačenje, da spadajo te delavke pod obrtni zakon, kar je tudi edino pravilno.

Kolektivna pogodba pri podjetju »Gorjana« je vložena, vendar pa zgleda, da hoče podjetje zavlačevati razgovore. Znali se bomo poslužiti sredstev, da se vsaka zavlačevalna taktika odpravi.

Pobrežje

Prosvetno društvo na Pobrežju priredi letos proslavo 1. decembra s sodelovanjem vseh katoliških društev, s pričetkom ob 15. uri popoldne v dvorani Slomškovega doma. Naša podružnica nastopi na tej proslavi s 3 točkami. Najbolj zanimiva bo seveda zborna deklamacija, ki jo bo izvajalo 20 delavcev. Ker je ves čisti dobiček proslave namenjen za obdarovanje revnih članov, odnosno njihovih otrok za Božičnico, vabimo naše mariborske in okoliške tovariše, da nas pri tej akciji čim najbolj podprejo.

V našem domu smo si osnovali tudi nabavno in prodajno zadrugo. Zadruga je v naših rokah in priporočamo vsem članom, da k njej pristopijo. Vse blago je pri nas veliko cenejše kot pa kje drugje. Sicer pa naj tudi tukaj velja načelo: svoji k svojim!

Na zadnji občinski seji je bila soglasno sprejeta kolektivna pogodba, veljavna za vse občinske delavce, katero je vložila naša podružnica. Mezde so se delavcem zvišale od 3 na din 5.50 na uro. Po tej kolektivni pogodbi se prizna delavcem, ki so zaposleni preko 1 leta, stalnost, kar je vsekakor velika pridobitev za delavce. Delavci pa bodo prejeli tudi plačan dopust, ki ga dosedaj še niso imeli, kateri pa se bo stopnjeval z leti službe pri občini. — Delovno in plačilno razmerje naših občinskih delavcev je sedaj, lahko rečemo, urejeno tako, kakor pri mestni občini mariborski. Župan g. Stržina Karel je s tem pokazal, da je res pravi delavski župan, ki ima pravilno razumevanje za delavske težnje in potrebe, priznanje pa zasluži tudi naš občinski odbor, ki je predloženo kolektivno pogodbo na svoji seji sprejel. Vsi zaposleni delavci so organizirani v naši organizaciji ZZD in se prav dobro zavedajo, da jim je vse to priborila naša ZZD. Že danes pa apeliramo na upravo občine v Radvanju, Studencih in Košakih, da sledijo zgledu naše občine Pobrežje, ter tudi Oni uredijo delovno in plačilno razmerje svojih delavcev na enak način. Delavcem omenjenih občin pa priporočamo, da vstopijo v našo ZZD, ter so lahko prepričani, da jim bo priborila enak uspeh.

Majšperk

V nedeljskem Slovencu, 17. nov. je bil objavljen članek, da so se delavci tovarn Strojil in Vunateks organizirali, ter, da je bilo odpuščenih več delavcev. Že v četrtek pa je vodstvo teh tovarn to demantiralo, predvsem, da bi bili odpuščeni delavci z daljšo zaposlitveno dobo. Resnica pa je, da je bilo odpuščenih 9 delavcev, ki so bili preko 2 leti zaposleni v teh tovarnah, nekaj pa s krajšo zaposlitveno dobo. Za te odpuste je naša organizacija zahtevala poravnalno postopanje pri oblasti. Mi zahtevamo ponovni sprejem teh delavcev v delo, saj se je podjetje na prejšnji poravnalni razpravi obvezalo, da ne bo nikogar odpustilo, ki bi zahteval plačilo bolniških tednov ali doplačilo k minimalni mezdi. Pri poravnalni razpravi, dne 5. oktobra t. l. se nam je oporekala legitimacija pravice zastopati to delavstvo, danes pa lahko temu gospodu povemo, da smo legitimni zastopniki teh delavcev, saj jih je že preko 170 ali več kot polovica, včlanjenih v naši organizaciji ZZD. Vsi ostali pa so izjavili, da bodo pristopili na ustanovnem občnem zboru, ki bo v nedeljo, dne 1. decembra t. l. Ustanovni občni zbor pa se ne bo vršil v dosedanjih prostorih, ker nam je občina že prepovedala uporabo teh prostorov. Kje se bo vršil, bomo pravočasno potom posebnih vabil obvestili vse naše članstvo. Pripomniti moramo, da je naša organizacija skušala na miren način likvidirati vse sporne zadeve v tamošnjih tovarnah. Mi dobro vemo, kdo je pošiljal mojstre na naše sestanke, kateri so po sestanku delavcem govorili, da se kuha vroča juha (naj jo le tisti pihajo, ki so jo skuhali), da neka oseba naše organizacije ne dovoli, da se plete gajžla za delavstvo, itd. Naš zastopnik je popolnoma mirno odgovoril delavstvu, da naše organizacije nihče delavcem ne more zabraniti, če pa kdo plete gajžlo za delavce, pa naj pazi, da ta gajžla ne bo nazaj udarila. Če kdo danes govori, da naša organizacija hujska delavce proti tovarni, potem naj ve, da delajo to tovarniški mojstri, ki enkrat govorijo delavcem, da so pametni, ker so vendar enkrat prišli do spoznanja, da so se strokovno organizirali, drugič pa govorijo o nekih juhah in gajžlah. Ti gospodje se pač premalo zavedajo, da so bili nekoč sami delavci, sedaj pa, ko so postali mojstri pa bi radi vihteli gajžlo nad drugimi. Vedite, da so tisti časi minuli. Pred par dnevi smo dobili obvestilo, da tovarna ne brani delavcem, da se organizirajo v zvezi združenih delavcev, zaprosila pa je, naj naša organizacija skrbi tudi, da bodo delavci vestno vršili svoje delo. Povdarjamo, da smo mi že na prvem sestanku, ko smo govorili o delavskih pravicah, povdarili tudi, da imajo delavci tudi svoje dolžnosti! Zakaj pa se nam potem sedaj vsiljuje boj? Zakaj pa se potem sedaj odpuščajo naši člani? Zakaj se v tovarni govori delavcem proti naši organizaciji? Kljub vsemu temu, pa bomo mi do delavcev, naših članov, vršili svojo dolžnost! Kakor nas člani ne bodo zapustili, tako tudi mi njih ne bomo. Mi bomo še enkrat vse poskusili, da najdemo mirno rešitev vseh sporov. Izjavljamo pa, če nam bo vsiljen boj, ga bomo tudi sprejeli in na njega tudi reagirali! Smo državno-priznana organizacija in imamo v visokih vodilnih osebnostih svoje podpornike, ki gotovo ne bodo dopustili, da bi se našim članom delale krivice.

Okrožni odbor ZZD v Mariboru.

Maribor

Vse naše člane in članice opozarjamo, da je Delavska zbornica izposlovala pri upravi Narodnega gledališča v Mariboru 50% popust delavcem pri obisku predstav. Znižane vstopnice dobijo naši člani in članice proti predložitvi legitimacije ZZD v knjižnici Delavske zbornice v Mariboru.

Na državni praznik, dne 1. decembra se udeležimo člani in članice mariborske podružnice proslave tega praznika na Pobrežju v Slomškovem domu. Pri tej proslavi sodelujejo tudi naši tovariši Pobrežani in je naša moralna dolžnost, da jih podpremo, saj je čisti dobiček namenjen za obdaritev revnih članov za Božičnico.

Murska Sobota

Večkrat smo že poročali, da naša podružnica ZZD budno pazi na vse storjene krivice delavstvu. Mi te naše izjave dosledno izvajamo. Posledica tega je, da se prijave o raznih kršitvah socijalnih zakonov vsak dan zbirajo, tako na sodnih, kakor tudi n upravnih oblastvih. Ugotoviti moramo, da tako sodna, kakor tudi upravna oblast postopata strogo in nepristransko po obstoječih predpisih, vsled česar je bilo v zadnjem času občutno kaznovanih več podjetnikov. Če se bodo slučaji ponavljali, bomo v bodoče te podjetnike sproti objavljali.

Čudno se nam pa zdi, da so nekateri delodajalci v naši Krajini še danes tako zaostali, da ne vedo, če je naš delavec že toliko napredoval, da pozna do podrobnosti vse svoje pravice in ni potrebno, da kdo na to hujska. Če je pa naša socijalna zakonodaja tako izpopolnjena, da se lahko primerja z vsemi modernimi državami, je to zasluga naših državnih voditeljev, ki dobro vedo, kaj zahtevajo današnji časi. Žalostno je samo to, da se najdejo še taki podjetniki, ki rajši plačujejo drage kazni, kakor, da bi dali delavcu to, kar mu pripada.

Opominjamo vse tiste delodajalce, ki so bili zadnje čase kaznovani, da ni zadosti, če se plača kazen, pač pa je treba delavcem povrniti škodo, zaradi katere je bila kazen izrečena.

Važno za gradbene delavce je, da je Upravni odbor Javne borze dela v Ljubljani sklenil, da se sezonski delavci glede prejemanja podopor pri Javnih borzah dela izenačijo z ostalimi delavci. Vsled tega odloka Upravnega odbora JBD bodo vsi gradbeni delavci, ki spolnjujejo pogoje, po zimi dobili podporo pri Borzi dela.

Francosko društvo za izseljevanje delavcev v Francijo je ustavilo svoje poslovanje pri Borzi dela v Soboti.

Iz Cvetičeve tovarne v Soboti je bila odpuščena delavka Gomboc, ker je prekoračila 18 let in je vsled tega prišla v višjo plačilno grupo.

Sv. Lenart v Sl. Goricah

Vsem članom kakor tudi vsemu delavstvu v okolišu Sv. Lenarta v Slovenskih goricah sporočamo, da se vrši ustanovni občni zbor podružnice Zveze združenih delavcev v soboto dne 30. novembra 1940. ob 18. (6. uri) zvečer v dvorani Katoliškega doma. Ker je v današnjih težkih in razburkanih časih organizacija za vse delavstvo neobhodno potrebna, zato je za člane udeležba strogo obvezna. Vabimo pa tudi ostalo delavstvo, katero še do danes ni pristopilo v naše vrste, da se občnega zbora udeleži, kjer se lahko tudi vpiše v članstvo. Vabljeni tudi prijatelji našega pokreta. Na občni zbor pride tudi zastopnik centrale.

Pripravljalni odbor.

ZVEZA STROJNIKOV, STROJEVODIJ IN KURJAČEV KR. JUGOSLAVIJE

Osnovni tečaj za strojnike in kurjače priredi Zveza strojnikov, strojevodij in kurjačev kr. Jugoslavije. Vabimo vse strojnike in kurjače, da se tega tečaja polnoštevilno udeležijo. Informacije in vpis pri Zvezi strojnikov, Ljubljana, Čopova ul. 1, II. vhod.

Stražišče

Preteklo nedeljo se je vršil pri nas v Stražišču v Šmartinskem domu delavski sestanek za Stražišče in okolico.

Sestanek je vodil tov. Berčič in delavstvu razložil kako nujno potrebna je delavska strokovna organizacija, brez katere ni skupnosti in ne uspeha.

Jasno je predočil navzočim, kakšno delo vrši za nas delavce strokovna organizacija in delavska zbornica.

Apeliral je na vse naj takoj pristopijo k delu in pomagajo onim, ki že delajo. Časi, v katerih se nahajamo so resni. Borba za življenje delavstva je težka. Ni pa rešitev naša v pričakovanju kaj bo ali v zabavljanju in kritiziranju. Rešitev naša je v delu za nas in za narod.

Za njim je tov. **Pirih,** zastopnik centrale imel na navzoče lep govor v katerem nas je popeljal skozi delo in cilje nasprotnih organizacij, ki jim ni za izboljšanje delavskega položaja in ne za delavstvo. Tako je poudaril, da ima marksistična strokovna organizacija namen držati delavstvo nezadovoljno, da mu lahko vedno kaj obljubuje. Zato se tudi vidi, da se delavstvo za takšne organizacije danes več ne ogreva.

Prava delavska strokovna organizacija je le Zveza združenih delavcev, ki jo vodijo delavci, je z delavci in za delavce. Njeno delo je uspešno in njeni uspehi so vidni, zato pristopajte v njene vrste. Za vsa izvajanja je bil tov. Pirih toplo pozdravljen.

Tovariš Berčič je končno še poudaril, da je namen današnjega sestanka ustanoviti v Stražišču podružnico ZZD. Povdaril je, da je pripravljalni odbor že na delu in da se bo prav v kratkem tudi v Stražišču delavstvo zbralo in si postavilo svoje zaklonišče v močni podružnici ZZD.

Sestanek je zaključil z besedami: »tovariši in tovarišice delavci vsi na delo, da bo naša borba kronana z uspehom.«

Kamniško okrožje

Ker je v nedeljo 1. decembra, prva nedelja v mesecu, se vrši okrožna seja in sicer na Homcu pri g. Repanšku ob 9. uri dopoldne. — Pridite točno.

ECŽ — Ljubljana

Zadnje dni so prijatelji uslužbenci z one strokovne organizacije začeli z agitacijo med našimi člani, da prestopijo v njihov krog, ter si žele skupnosti. Dovolite, da takoj vprašamo zakaj to ravno danes, zakaj ravno sedaj, in še, zakaj s tako željo niste prišli pred letom dni ali pa na primer pred dvemi leti? Če bi takrat prijatelji z one strani ponudili nam mladim roko, mi bi se je prav gotovo oprijeli. Vedeli pa ste, da bo za nas treba truda in dela, če nam hočete nuditi stalnost, vedeli ste, da bo treba pisarit, prosit, moledovat, vedeli ste, da bo treba dokaj potov, preslišati precej očitkov in konec koncev zahtevati, kar nam pripada. Tega ste se ustrašili. Danes pa, ko je to domala gotovo, danes hočete, da ljudje, ki jim je naša organizacija pomagala do stalnosti, gredo k Vam.

Dalje, dragi prijatelji z one strani, pravite, da ta nastavitev ni naše delo, temveč je delo Vaše pragmatike. Prav, če je tako, tudi dobro! Razložite pa nam, kako je to, da odločujoči faktorji, ki opravljajo z nami, niso vzeli po enem letu seznama uslužbencev v roke, ter vse po letu preizkušnje nastavili, ker to tako predvideva Vaša pragmatika? Pristavimo, da so med prizadetimi bili tudi vaši člani. In če že radi nas niste hoteli, bi vsaj te korake napravili za tiste, ki se niso odcepili od skupnosti. Vidite, pa kljub temu niste. Morda pa ne zato, ker se bojite truda in dela, morda je tu kak drug vzrok, ki nam je znan, pa ga bomo prijateljsko zamolčali. Dejali pa bomo, da ste premalo delavski. Omenili bi pa tu še to, da Vaša pragmatika o nastavitvah govori zelo nedoločeno in v členu, ki govori o nastavitvah stoji zapisano: da podjetje po letu preizkušnje uslužbenca **more** nastaviti, ne pa **mora.** Torej tu so dokazi, prijatelji, da so nastavitve vaših in naših članov zgolj naše delo, tu so uspehi našega truda in še, tu smo se mi pokazali dosti bolj kavalirske kakor vi. V seznamih in vlogah, ki ste jih pošiljali na upravni odbor, ste se po privilegijih, ki jih imate sami, lahko prepričali, da smo napisali od prvega do zadnjega vse, ki jim nastavitev pripada. Pri tem nismo gledali, kakor smo že omenili, da li je priznani vaš član ali naš, oz. član kake druge strokovne ali politične organizacije, temveč smo v vsakem gledali prvo in poslednje: **človeka - delavca.**

Še marsikak uspeh bi na tem mestu lahko navedli, toda radi napačnega razumevanja nočemo, nočemo pa tudi radi hvalisanja. Pa tudi nepotrebno je, saj vsakdo iz vrst našega članstva ve dobro, kako in kaj. Vsi skupaj pa tudi vemo, da je čisto vseeno, kdo je komu kaj dal. Važno je le, da so uspehi tukaj in da imamo mi in vi koristi od tega. Napačno pa je to, da sedaj, ko smo pokazali vrednosti našega obstoja in uspehe našega truda, da smo sedaj v vaših očeh kar naenkrat nepotrebni.

V nadaljnem bi vam dali samo prijateljski nasvet, da se v bodoče raje spuščate v borbo za dosego pravic v kolikor jih še nimamo, ne pa, da svoje delo osredotočite vedno in vselej le proti nam. Sklep lanskega leta je bil, da delamo skupno z roko v roki in si priborimo to, kar nam gre; želeti pa bi bilo, ker ni nujnosti po izpremembi, da se ta sklep z vaše strani res že začne izvajati. Nikjer ni napisano in ni je postave, ki bi dvema strokovnima organizacijama branila skupno delo za dosego delavskih pravic in mislimo, da bi tudi pri nas to imelo uspeh. Če smo pa mi organizirani v ZZD in tudi v njej ostanemo, hočemo le s tem pokazati, da smo prvo in kar je poglavitno značajni, da pa se v krogu krščanskih ljudi počutimo tudi bolj domači.

Koraki, ki ste jih napravili, da zrušite našo organizacijo, so nesmiselni. Vsak naš član ve, da smo mu koristi dobro zaščitili, da jih je po naših priprošnjah nastavil upravni svet. Radi tistih parih ljudi, ki ste jih s svojim prigovarjanjem pridobili zase, nas ne boste uničili. Pristavljamo še, da če je še kdo v naših vrstah, ki ni zadovoljen, da je včlanjen pri nas lahko mirno odstopi. Vemo pa, da teh več ni in da vsi, ki ste ostali, boste tesno povezani in polni navdušenja podpirali nadaljne naše delo.

Vam prijateljem delavcem v strokovnem društvu pa želimo, da se s temi »netopirji« čim bolje okoristite, opozarjamo vas pa na to, da človek, ki je neznačajnež enkrat, je lahko tudi dvakrat, tudi trikrat, je pa lahko neznačajnež od začetka pa vse do konca svojega dela.

Radi nedisciplinirnosti je po sklepu seje z dne 20. t. m. izključen g. Vadnjal Jakob. - Pozivamo imenovanega gospoda, da poravna vse obveznosti do organizacije v najkrajšem času.

Viničarji

ZAVRČ

Draginja nas je zajela v polnem obsegu, tako, da je naša borba za obstanek prav težka. Viničarski delavec pa nima nič zboljšane plače. Ne vemo, kako bo to šlo naprej! V taki draginji bi morali zaslužiti dnevno najmanj 20—22 din, da bi se vsaj nekako prerili skozi zimo. Otroci nimajo kaj obleči in obuti, da bi hodili k rednemu pouku. Kruha pa nekatere družine že nimajo po več tednov, kaj šele bo, **ko priroma zima z belo odejo!?**

Zato je nujno potrebno, da se takoj ustanove prehranjevalni odbori v vseh pasivnih krajih. V imenu vseh viničarjev prosimo kr. bansko upravo, da prisili vse občine v pasivnih krajih za ustanovitev prehranjevalnega odbora, ki bo nabavil potrebnega živeža po maksimalnih cenah.

Prosimo tudi velecenjenega gospoda bana, da se posveti večja pažnja našim haloškim viničarskim krajem, ki so menda najbolj pasivni v celi banovini, kar največ občutijo viničarji z družinami.

Nadalje prosimo kr. bansko upravo, da nam omogoči ustanovitev tako zvane viničarske zadružne trgovine, ker v njej še vidimo nekakšno rešitev.

Pozivamo vse viničarje, da pristopijo v organizacijo, ker ona se je že in se bo še borila tudi v bodoče za nas!

Skrajni čas je že, da preneha kapitalistični vpliv nad našim viničarskim delavstvom! Tudi je že čas, da napovemo boj marksistično-kapitalistični zalegi!

Indeks stroškov za prehrano

Mestni statistični urad v Ljubljani izračunava dvakrat na mesec (1. in 15.) indeks stroškov za prehrano, torej samo cene prehrane. Ima pa ta indeks veliko prednost, da je tehtan, namreč po važnosti predmetov, dočim so vsi drugi indeksi samo enostaven seštevek cen.

V naslednjem navajamo osnovne indeksne številke ljubljanskega indeksa za prehrano, ki so mu podlaga cene v letu 1929 kot 100, za zadnjo dobo od srede lanskega leta sem:

1. avgusta	—	89.0
15. avgusta	73.5	90.3
1. septembra	—	94.6
15. septembra	74.4	99.3
1. oktobra	—	108.2
15. oktobra	77.1	109.3
1. novembra	78.7	112.7
15. novembra	80.7	114.2
1. decembra	83.9	—
15. decembra	84.2	—

Iz tega je razvidno, da so od 15. avgusta 1939 do 15. novembra 1940 narasli izdatki za prehrano v Ljubljani za 55.4%. Nadalje je razvidno iz teh podatkov, da so se stroški za prehrano najbolj povišali v septembru in v prvi bolovici oktobra, dočim je sedanje naraščanje nekoliko počasneje.

Iz pojasnil k zadnji indeksni številki je razvidno, da je povišanje indeksa v prvi polovici novembra iskati predvsem v zvišanju cen mleka za okoli 50 par pri litru, podražitev mleka je potegnila s seboj tudi cene glavnih mlečnih izdelkov (surovega masla, čajnega masla in vseh vrst sirov).

Iz pokreta gradbenega delavstva

Ljubljana — gradbeni

Kakor smo že v prejšnji številki »Slovenskega delavca« javili, je 19. t. m. bila otvorjena strokovna šola za gradbeno delavstvo pod okriljem Strokovne zveze gradbenega delavstva. Tečajev se udeležuje 24 tovarišev. Šola bo trajala 3 mesece. Centrala je poskrbela, da bodo predavatelji s svojim velikim znanjem mnogo pripomogli k najnujnejši delavski izobrazbi ljudi, ki izhajajo iz dosedaj najbolj zapuščene stroke delavstva. Najvažnejši predmeti so:

1. Organizacija človeške družbe, (država, banovina itd.) predava strokovni tajnik ZZD tov. Albin Breznik.
2. Naša socialna zakonodaja, predava sodnik g. Tomc.
3. Načrtno gospodarstvo in sindikalizem, predava tajnik ZZD tov. Pirih Milko.
4. Pomen strokovnih organizacij, predava tov. Kralj France.
5. Govorništvo, predava urednik »Slovenskega delavca« g. Križman.

Zraven imenovanih predmetov bodo delavci slišali še dosti druge zanimive tvarine, tako, da po končanem tečaju bo vsak tovariš sposoben za samostojno vodstvo strokovnih organizacij. Vabimo še ostale tovariše, kateri bi želeli dolge zimske mesece posvetiti izključno skrbi za svojo stanovsko organizacijo, da se čimprej priglasijo. Udeleženci tečajev bodo po končani šoli polagali izpit.

Radi odhoda tov. predsednika v Maribor, se vrši širša seja mesto v nedeljo dne 1. decembra, v soboto, t. j. 30. septembra ob 6. uri zvečer v prostorih organizacije.

Opozarjamo tovariše, kateri so brezposelni ali pa v slabih socialnih prilikah, da se v uradnih urah zglasijo na organizaciji.

Mezdne akcije, ki so se vodile skozi vse leto, so zaenkrat prenehale. Bliža se zima in zato ni za letos pričakovati novih gibanj. Zato so funkcionarji gradbene zveze usmerili svoje delovanje drugam. Začeli so nabiralno akcijo za pomoč brezposelnim članom. Prepričani smo, da bo ta akcija komaj kaplja v morje velikanskih potreb, katere bodo imeli naši delavci preko zime, toda neumorni strokovni delavci hočejo storiti vse, hočejo žrtvovati prav vse svoje sile v prid svojega članstva.

V ta namen smo se obrnili s pismeno prošnjo na vse ljubljanske gradbene podjetnike s prošnjo, da to našo akcijo podprejo. **Pri nekaterih smo naleteli na zelo** močan odpor in so nas nekateri naravnost ošteli. Očitajo nam, da delavstvo hujskamo in da morajo le-tem plačevati bolniške tedne, vojaške tedne itd.

Radevolje prevzamemo to odgovornost na svoje rame. Res je, da naše tovariše napotimo, da pridejo pri podjetnikih do svojih zakonitih pravic. Kakšna stanovska organizacija pa bi bila, ako bi delavcem rekli, naj ne zahtevajo tega, kar jim pripada in naj se odrečejo še tistim malenkostnim pravicam, katere jim zakon dovoli? Ako morajo gg. stavbeniki plačati delavcu vojaški teden, ko je bil le ta pri vojakih, je to samo nekak prispevek, katerega s tem da za domovino. Naš delavec mora dati samega sebe, se mora odreči svojemu delu in svojemu zaslužku, zapustiti mora ženo in otroke v pomanjkanju zato, da lahko postavi samega sebe v službo državi. Mnenja smo, da ako mora delavec doprinesti takšnih žrtev, mora tudi podjetnik, kateremu ni bilo treba zapustiti niti doma niti družine, in kateri s tem, da je dal delavcem par sto dinarjev, še daleč ne bo lačen in raztrgan, medtem ko bo gradbeni delavec kljub temu pozimi prezebal v premraženih šupah. Domovina terja od nas žrtev in zato moramo vsak s svojega mesta in vsak posebej k temu doprinesti svoj dar. Mi pa kot zastopniki gradbenega delavstva, bi bili izdajice, ako bi jih odvračali od pravic, katere jim zakon zagotavlja. Mi izjavljamo, da bomo sleherno delavčevo upravičeno zahtevo z vsemi razpoložljivimi sredstvi podprli, ker samo na ta način bomo služili naši ideji, delavčevim interesom in celotnemu narodu.

Vendar pa moramo resnici na ljubo z veseljem ugotoviti, da so bili nekateri gg. stavbeniki zelo uvidevni in so nam dali zadovoljive zneske vsaj brez vsakega oporekanja. Kako lepo bi bilo, da bi bilo med delodajalci in delojemalci več sožitja in več harmonije. Kako idealno bi bilo, da bi gospodar dal svojim uslužbencem vse tisto, kar so dejansko zaslužili, da bi jim dal kot da oče sinu, brez nerganja in brez oporekanja! S kakšnim veseljem bi delavec delal in kako bi ščitil svojega gospodarja! Kako lepo bi bilo na svetu, ako bi se podjetniki držali Kristusovih naukov! Kako lepo bi bilo življenje, ako bi si bila gospodar in delavec brata! Združiti bi se morala tista dva tabora delodajalski in delojemalski, katera si stojita nasproti kot sovražnika, kot volkova, kot bi ne bili pripadniki enega in istega naroda, ene in iste vere.

Našim delavcem prinašamo seznam gg. stavbenikov, kateri so ta teden prispevali za našo zimsko akcijo. Naše članstvo naj upošteva to lepo gesto gg. stavbenikov, gg. stavbenikom pa se iz tega mesta za podeljeno podporo zahvaljujemo in jim zagotavljamo, da bomo dobljeni denar razdelili med najbolj potrebne naše gradbene delavce.

Kavka Karol din 500.—
Tomažič Emil din 500.—
Gabrijelčič Just din 500.—
Curk Matko din 100.—
ing. Dukić & drug din 100.—
Furlan din 50.—

Maribor — gradbeni

Naš obmejni Maribor je v kratkem času postal važna postojanka v sklopu ZZD, zlasti pa med gradbenim delavstvom, ki še vedno pristopa v edino stanovsko delavsko organizacijo. Za jačenje podružnice gre v prvi vrsti hvala neumornim tovarišem v vodstvu, ki zastavijo vse sile v uspeh in razvoj podružnice. Hvaležni smo tudi vodstvu Strokovne zveze gradbenega delavstva, ki z neumornim strokovnim delom olajšava pot k lepšemu in uspešnejšemu razvoju gradbenih podružnic. Da pokažemo pred širšo javnostjo, kaj smo in kaj hočemo, sklicujemo za dan 1. decembra ob 9. uri dopoldne veliko manifestacijsko zborovanje v dvorani Delavske zbornice. Za zborovanje vlada med delavstvom veliko zanimanje, ker bodo na zborovanju poročali o našem delu voditelji ZZD v Mariboru. Pričakujemo z gotovostjo tudi prihod predsednika Strokovne zveze tov. Kralja iz Ljubljane. Zato na dan 1. decembra naj ne bo nobenega gradbenega delavca iz Maribora in okolice, ki bi ne bil pri tem zborovanju. Prvi december smo si izbrali za to, da po dolgih letih zoperstavljanja in zanemarjanja gradbenega delavstva pokažemo, pred vsemi, da se gradbeno delavstvo ne da več izkoriščati niti po laži-delavskih organizacijah, niti s strani brezvestnih podjetnikov. Voditi hočemo svojo stroko dokler ne bo gradbeni delavec povsod izenačen z drugimi strokami, 1. december naj bo dan zedinjenja gradbenega delavstva brez razlike, v močno in enotno Strokovno zvezo gradbenega delavstva ZZD.

Člane, kateri so s članarino zaostali, ponovno prosimo, da isto čimprej poravnajo, kajti prošenj za obdaritev onih članov, ki ne bodo imeli plačane članarine nikakor ne bomo mogli vzeti v pretres.

Stavbeni in gradbeni delavci, člani ZZD, ste vabljeni v nedeljo 1. decembra ob pol 10. uri dopoldne na važen sestanek, ki bo v dvorani Delavske zbornice (II. nadstropje) v Mariboru!

Grosuplje

V nedeljo 24. t. m. se je vršil članski sestanek, ki je bil zelo dobro obiskan. Videlo se je, da se članstvo živo zanima za delo v naši podružnici. Na sestanku je bil navzoč tudi delegat centrale, ki nam je prav izčrpno poročal o delu centrale na vseh področjih, zlasti pa na strokovnem polju. Videli smo, da Zveza združenih delavcev napreduje prav povsod, kar je živ dokaz, da je organizacija zgrajena na pravih temeljih in da jo iz teh smernic ne bo spravila nobena, še tako strupena kritika in gonja nasprotnih organizacij, ki se edine prištevajo kot »delavske«. Mi pa dobro vemo, kako se to stališče izkaže pri raznih akcijah in pogajanjih.

Tudi imamo prav lep zgled o tem kar doma v Grosupljah. Ko je zastopnik ZZD s svojo prepričevalno besedo na pogajanjih dokazal upravičenost delavskih zahtev ter je bil nato tudi podpisan sporazum, so naši marksisti sprejeli sklep, **da se ne bodo več pogajali za zvišanje plač v družbi z ZZD,** češ, da je njihovo delavstvo bilo nezadovoljno z rezultatom pogajanj. Po informacijah med vsemi vrstami delavstva pa je stvar ravno obratna, kar dokazujejo dovolj jasno tudi naše vrste, katere so se v veilki meri pomnožile ravno vsled tega »rezultata«. Nezadovoljni so bili samo gospodje, ki to delavstvo »vodijo«, ker so sprevideli, da se jim na ta način odvzema njihova »čast in slava«, ki so si jo »priborili« v prejšnjih časih. Odložili so zato tudi samostojen predlog za ponovno zvišanje plač. ZZD tega ni hotela, ker ve, da je v tako važnih korakih, ko gre za kruh vsega delavstva v tovarni, nujno potrebna skupnost. Motijo pa se tisti, ki mislijo, da se bo ZZD pri tem ustavila in se ozirala na to peščico, ki misli, da ima »večino« v tovarni zaposlenega delavstva in ki ima tudi na razpolago ljudi, ki z nelepimi manirami agitirajo za njihove »ideale«.

List izdaja konzorcij: Jonke Jože, Ljubljana. — Urejuje: Križman Andrej, Ljubljana — Za uredništvo: Pirih Milko, Ljubljana. — Za Misij. tisk.: A. Trontelj, Groblje.